

Jämsän kaupungin lausunto YVA-tarveharkinnasta koskien Kerkkolan aurinkovoimahanketta

Elvoi 25.04.2024 § 55
2030/10.02.02/2024

Valmistelija: maankäyttöinsinööri Rainer Nyholm, puh. 040 838 0122

Keski-Suomen ELY-keskuksessa on vireillä YVA-lain (252/2017) 3.2 § mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista koskeva tarveharkinta koskien Jämsänkoskella sijaitsevaa nk. Kerkkolan aurinkovoimalahanketta. Keski-Suomen ELY-keskus pyytää Jämsän kaupungin ympäristönsuojelu- ja ympäristöterveysviranomaisilta sekä kaavoitukselta lausuntoa 25.4.2024 mennessä päätöksenteossa huomioitavista seikoista sekä YVA-menettelyn tarpeellisuudesta aurinkovoimahankkeessa.

Lausunnon antamiseen on pyydetty lisää aikaa ja ELY-keskus on myöntänyt lisää aikaa niin että lausunto on toimitettava viimeistään 3.5.2024.

Neoen Renewables Finland Oy:n Keski-Suomen ELY-keskukselle jättämässä YVA-tarveharkintahakemuksen yhteenveto-osiossa todetaan mm. että Kerkkolan aurinkovoimahanke ei ole YVA-lain (252/2017) liitteen 1 hankeluettelossa mainittu hanke, eivätkä hankkeen vaikutukset ole niin merkittäviä, että YVA-menettely olisi tarpeen.

Esityslistan oheismateriaalina on Sitowisen laatima hankekuvaus YVA-tarveharkintaa varten.

Hankkeen yleiskuvaus

Aurinkovoimahankkeen toteuttajana on Neoen Renewables Finland Oy.

Kerkkolan aurinkovoimahanke sijoittuu noin 3 km Jämsänkosken taajaman keskustasta luoteeseen. Keskustaajaman Seppolan keskustaan on hankealueelta etäisyyttä n. 8.5 km. Alustavan hankealueen koko on noin 190 hehtaaria, josta noin puolet on talousmetsää ja puolet viljelyskäytössä olevaa peltoa. Aurinkopaneelien viemä pinta-ala vaihtelee 178–181 hehtaarin välillä käytettävän tekniikan mukaan. Hankealue sijoittuu yhteensä 11 kiinteistön alueelle. Neoen on tehnyt maanvuokraussopimuksia paikallisten maanomistajien kanssa ja hankealueesta on tällä hetkellä vuokrattuna 97 %. Vuokrasopimukset puuttuvat vielä kahden kiinteistön osalta, jotka sijaitsevat alueen reunamilla.

Kaavoitustilanne

Maakuntakaava

Keski-Suomen maakuntakaava on tullut lainvoimaseksi 28.1.2020. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on tullut voimaan 19.3.2024, voimaan

tullessaan kaava kumoaa tai muuttaa osin lainvoimaisen Keski-Suomen maakuntakaavan kaavaratkaisuja.

Maakuntakaavassa hankealue sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima ja biotalouteen tukeutuvalla alueella. Hankealueen läpi kulkee Fingridin Alajärvi-Hikiä voimajohto, jonka alla kulkee moottorikelkkareitti. Lisäksi alueen eteläpäässä alueen poikki kulkee seutukeskuksen rajaus.

Yleiskaava

Hankealueen itäosaan osittain ulottuu 18.11.2009 lainvoiman saanut Rasuanniemen osayleiskaavan muutos ja laajennus, jossa alue on merkitty pääosin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Hankealueen itä- ja etelärajan välittömässä läheisyydessä sijaitsee yleiskaavamerkintöjä muun muassa kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokkaista rakennuksista sekä vedenottamosta. Lisäksi Jämsänkosken tehtaiden suuronnettomuuspiiriin kuuluva konsultointivyojhyke rajautuu hankealueeseen kaakossa.

Asemakaava

Hankealueella ei sijaitse voimassa olevia asemakaavoja. Lähimmät asemat tai ranta-asemakaavoitetut alueet ovat noin 400–600 m etäisyydellä hankealueen rajalta.

Maankäyttö

Hankealueen 190 hehtaarista on suunnilleen puolet talousmetsää ja puolet viljelykäytössä olevaa peltoa. Hankealuetta halkoo pohjois-eteläsuunnassa Fingridin Alajärvi-Hikiä voimajohto. Suunnittelualueen sisällä kulkee metsäautoteitä ja alueen eteläosassa sijaitsee Kaakkolammintie.

Maanomistus

Hankealue on kokonaisuudessaan yksityisessä omistuksessa.

Hankkeen toteutus

Käytettävä paneelitekniikka

Aurinkovoimala toteutetaan joko kiinteärakenteisilla- tai kääntyvillä paneeleilla. Käytettävän tekniikan mukaan paneelien määrä ja niiden viemä kokonaispinta-ala vaihtelevat. Mikäli voimalassa käytetään kiinteärakenteisia paneeleja, paneelien määrä on arviolta 272 400, riviväli 5,61 m ja kallistuskulma 27 astetta. Paneelien viemä kokonaispinta-ala olisi tällöin arviolta 178 hehtaaria. Kääntyviä paneeleja käytettäessä paneelien määrä olisi arviolta 266 000, rivivälillä 3,01 m ja kallistuskulma vaihtelisi olosuhteiden mukaan. Kääntyvien paneelien käyttämä kokonaispinta-ala olisi arviolta noin 181,2 hehtaaria. Molemmissa tekniikoissa arvioitu voimalan elinkaari on 30–35 vuotta.

Sähkönsiirto

Sähkönsiirto suunnittelualueen sisällä on tarkoitus toteuttaa 33 kV maakaapelilla ja alueen oma sähköasema tulee todennäköisesti sijaitsemaan hankealueen etelä-/keskiosassa, Fingridin nykyisen johtokadun itäpuolella. Verkkoon liittynälle on tällä hetkellä olemassa kolme vaihtoehtoa. Ensimmäinen vaihtoehto (VE1) on liittyminen UPM:n voimajohtoihin, jolloin uusien voimajohtojen ja muun infran rakentaminen pystyttäisiin minimoimaan, sillä UPM:n kytkinlaitos sijaitsee vain noin 600 m etäisyydellä hankealueelta etelään. Toisena vaihtoehtona (VE2) on liittynä Fingridin Toivilan sähköasemalle, joka sijaitsee noin 3,6 km etelään hankealueelta. Molemmissa vaihtoehdoissa liittynä tapahtuisi 110 kV ilmajohtolla, joka kuljisi nykyisen johtokadun rinnalla. Lisäksi kolmantena vaihtoehtona (VE3) tutkitaan 110 kV maakaapelivaihtoehtoa Toivilan sähköasemalle, maakaapelin suunniteltu reitti on sama kuin ilmajohtolla.

Toteutusaikataulu

Rakennustöiden on arvioitu kestävän noin 15 kuukautta. Aurinkovoimalan käyttöikä on noin 30–35 vuotta.

Suojelukohteet

Hankealueen eteläosa sijaitsee Kerkkolankankaan pohjavesialueella, joka on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (1E). Lisäksi hankealueen itäpuolen tuntumassa sijaitsee Rasuanniemen pohjavesialue, joka on luokitukseltaan muu vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (2).

Noin 800 m koilliseen hankealueesta sijaitsee Rasuanniemi (FI0900053), joka on luokiteltu Natura 2000 -alueeksi (SAC). Muita lähialueen luonnonsuojelualueita ovat Vuorisvuori (YSA230749), Orivuori (YSA208017), Synninlukon rotkolaakso (YSA090996) sekä Ryönien lehto (YSA093033), joista viimeinen on luokiteltu myös lehtojensuojeluohjelma-alueeksi. Hankealueen läheisyydessä ei sijaitse tärkeitä lintualueita (IBA/FINIBA/MAALI). Hankealueen eteläosassa ja lounaispuolella on viime vuosina tehty liito-orava havaintoja. Lisäksi alueella on todettu mahdollinen valkoselkätikan pesintä.

Alle kilometrin etäisyydellä hankealueen rajoista sijaitsee yhdeksän kiinteää muinaisjäännöstä. Näistä lähin, Niinimäen hiilimiilu (1000045989), noin 170 m päässä hankealueen länsipuolella. Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009) Jämsänkosken teollisuusympäristö on noin 1,4 km kaakkoon suunnittelualueen rajalta. Lisäksi rakennusperintökohteeksi luokiteltu Vangonmäen siunauskappeli sijaitsee noin 1,1 km päässä kaakossa. Valta- tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ei sijaitse hankealueen välittömässä läheisyydessä. Lähin maakunnallisesti arvokas maisema-alue, Hopsu, on noin 4,1 km pohjoiseen. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet Alhojärven viljelymaisema ja Jämsänjokilaakso ovat noin

7,6 km päässä hankealueen eteläpuolella.

Jämsän kaupungin lausunto:

Jämsän kaupunki katsoo, että hankealue soveltuu lähtökohtaisesti hyvin teollisen kokoluokan aurinkovoimalalle.

Jämsän kaupunki katsoo, että Kerkkolan aurinkovoimahanke ei edellytä YVA-menettelyä, koska maankäyttö ei tule muuttumaan merkittävästi nykytilanteeseen verrattuna. Hankealue on jo nykyisellään n. puoliksi avointa peltomaastoa. Hankealueen länsiosan metsäinen maasto tulee muuttumaan avonaisemmaksi maastoksi, kyseisen alueen ja hankealueen länsipuolella sijaitsevan asutuksen väliin jää kuitenkin leveähkö metsäinen alue, joka lieventää mahdollisia haitallisia maisemavaikutuksia asutusalueen suunnasta katsottuna. Hankealueella on jo olemassa aurinkovoimahankkeen toteuttamiseen edellyttämää infraa teiden ja sähköverkon osalta. Hankealueella ei sijaitse tiedossa olevia suojelukohteita lukuunottamatta hankealueen eteläkärkeen ulottuvaa pohjavesialuetta. Pohjavesialueelle sijoittuu pohjavedenotto, mikä tulee huomioida hankkeen myöhemmässä suunnittelussa. Hankealueella ei ole merkittävää yleistä virkistyskäyttöä.

Hankealueella ei ole voimassa tai vireillä asemakaavoja, joten hanke ei ole ristiriidassa asemakaavoituksen kanssa. Hankealueella on osittain voimassa yleiskaava, jossa hankealue on pääosin osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Lähtökohtaisesti voidaan katsoa että aurinkovoimahanke ei aiheuta haittaa yleiskaavan toteuttamiseksi.

Kaupunki katsoo myös että hankkeella ei ole sellaista vaikuttavuutta että se edellyttäisi lähtökohtaisesti kaavoitusta, vaan että se on käsiteltävissä Maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n mukaisella suunnittelutarveratkaisulla. Suunnittelutarveratkaisulla pystytään riittävällä tasolla arvioimaan hankkeen vaikutuksia sekä osallistamaan hankkeen osallisia. Ratkaistaessa rakentamisen edellytyksiä suunnittelutarvealueella tulee kunnalla olla käytettävissään riittävät selvitykset suunnittelualueen oloista sekä kannanotot keskeisimmiltä viranomaisilta ja muilta tahoilta, joita voidaan katsoa olevan osallisina hankkeessa.

Jämsän kaupunki edellyttää että suunnittelutarvehakemuksesta on pyydettävä mm. seuraavilta tahoilta ja viranomaisilta lausunnot sekä suoritettava kuulemiset:

- Jämsän Vesi liikelaitos
- Pelastuslaitos
- Keski-Suomen liitto
- Keski-Suomen ELY-keskus
- Fingrid
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
- Rajanaapurit

Jämsän kaupunki edellyttää että mm. seuraavat selvitykset on laadittava ja liitettävä suunnittelutarvehakemukseen:

- Maisemaselvitys
- Luontoselvitys
- Ilmastaselvitys

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö 28 §

Ehdotus

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen

Elinvoimalautakunta antaa Keski-Suomen ELY-keskukselle esittelytekstin mukaisen lausunnon Kerkkolan aurinkovoimahankkeen YVA-menettelyn tarpeesta.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.